

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta aplikovaných věd
Katedra informatiky a výpočetní techniky

Diplomová práce

Docházka a výkazy práce pro systém IMIS na platformě Android

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně a výhradně s použitím citovaných pramenů.

V Plzni dne 15. dubna 2013

Maxipes Fík

Abstract

Text of abstract.

Obsah

1	Úvod	1
2	Současný systém	2
2.1	Oracle forms	2
2.2	Architektura	2
2.3	Komponenty formuláře	3
2.3.1	Moduly	3
2.3.2	Triggery	5
2.3.3	Seznam hodnot	5
2.4	Uživatelské rozhraní	6
2.5	Datový model	7
2.6	Důležité formuláře	7
2.6.1	Zápis příchodů a odchodů	7
2.6.2	Výkaz práce	8
3	Analýza	9
3.1	Architektura	9
3.1.1	Přímé připojení k databázi	9
3.1.2	Oracle Database Mobile Server	9
3.1.3	Webová služba	10
3.2	Výběr typu webové služby	11
3.2.1	Representational State Transfer	11
3.2.2	Simple Object Access Protocol	11
3.3	Datová vrstva	11
3.3.1	Práce s datumem a časem	11
3.3.2	Kritika datové vrstvy	12
3.4	Business logika	12
3.4.1	Triggery	12
3.4.2	Databázové balíčky a uložené procedury	13
3.4.3	Forms knihovny	13
3.5	Uživatelské rozhraní	13

3.5.1	LOV	13
4	Zabezpečení	14
5	Webová služba	15
5.1	REST	15
6	Android aplikace	17
6.1	Funkcionalita	17
6.1.1	Nastavení a konfigurovatelnost	18
6.1.2	Uživatelská přívětivost	18
6.2	Architektura	18
6.3	Business logika	18
6.4	Android komponenty	19
6.5	Ukládání dat	19
6.6	SQLite	20
6.7	REST	20
6.8	Synchronizace	20
6.9	Zabezpečení	21
6.10	Oprávnění	21
6.11	Zpětná kompatibilita	21
6.12	Budoucí rozšiřitelnost	21
6.13	Vytváření grafů	21
6.14	Chybové reporty	21
7	Testování	22
7.1	O čem psát...	22
7.2	Zásady pro vypracování	22

1 Úvod

2 Současný systém

IMIS = Integrovaný manažerský informační systém

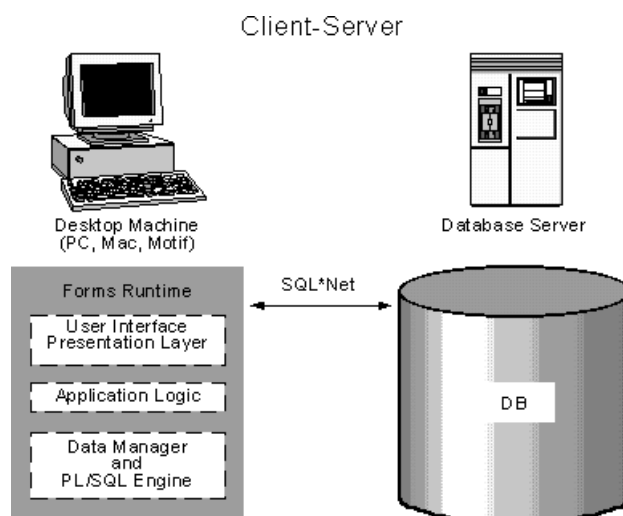
2.1 Oracle forms

Oracle forms je softwarový produkt vyvinutý společností Oracle. Slouží k vytváření formulářů, které interagují s Oracle databází. Jako programovací jazyk využívá PL/SQL. Produkt byl původně požíval terminálové rozhraní pro komunikaci se serverem. Později byl přepracován do architektury klient-server.

Prostředí běhu zajišťuje defaultní správu transakcí. Díky tomu je Oracle Forms silný nástroj pro efektivní vývoj aplikací, jejichž primárním cílem je přístup k datům uložených v databázi.

PL/SQL PL/SQL (Procedural Language/Structured Query Language) je procedurální nadstavba jazyka SQL od firmy Oracle založená na programovacím jazyku Ada.

2.2 Architektura

TODO asi vyrobit vlastní

2.3 Komponenty formuláře

Z hlediska architektury se Oracle Forms aplikace skládá z těchto celků:

2.3.1 Moduly

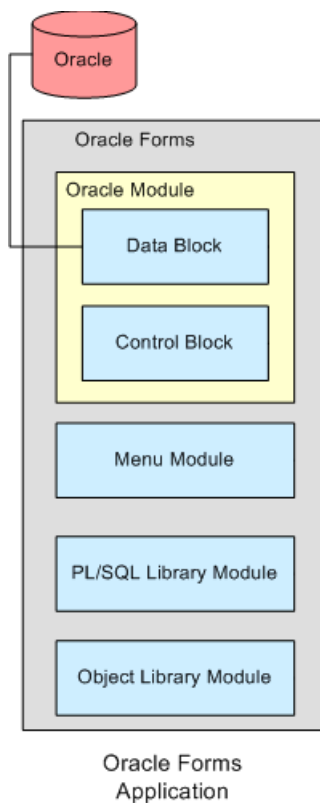
Modul formuláře Modul formuláře je hlavní komponenta aplikace. Poskytuje kód nezbytný pro interakci s úložištěm a uživatelským rozhraním. Data poskytovaná databází jsou reflektovaná v prvcích uživatelského rozhraní jako jsou textová pole, zaškrtačací políčka, přepínače, tlačítka atd. Formulář je logicky organizován do bloků. Existují dva typy bloků:

- **Datový blok**
Datový blok zobrazuje zdrojová data a poskytuje abstrakci pro způsob jakým jsou tato data získávána. Blok může být asociován s databázovou tabulkou, databázovým pohledem, uloženou procedurou, dotazem do databáze nebo transakčním triggerem. Asociace datového bloku a databázových dat standardně umožňuje přístup k těmto datům a jejich modifikaci. Datové bloky mohou být navzájem svázány vztahem "rodič - potomek". Takový vztah představuje relaci 1:N databázových tabulek. Oracle Forms zajišťuje to, že při spojení mezi master a detail bloky se zobrazí pouze ty detail bloky, které jsou vázány na master blok přes cizí klíč.
- **Řídící blok**
Představuje blok, který nemá vztah k databázové tabulce. Řídící blok může obsahovat jakékoli prvky uživatelského rozhraní. Prvky mohou sloužit k uložení dočasných proměnných nebo k zobrazení dat, které nemají přímou vazbu s databází.

Modul menu Modul obsahuje hierarchii menu. Každé menu obsahuje zvolitelné položky. Každý formulář obsahuje defaultní menu obsahující příkazy pro základní DML operace s databází CRUD.

Modul PL/SQL knihovny Modul obsahuje znovu využitelný kód, který může být využit jinými formuláři, menu či knihovnami. Programové jednotky knihovny mohou být funkce, procedury a balíčky. Programové jednotky jsou spouštěny na straně klienta. Mohou obsahovat business logiku. Knihovny jsou nezávislé na formuláři, jsou zaváděny dynamicky a mohou být zároveň využívány více formuláři.

Modul knihovny objektů Modul obsahuje znovu využitelné objekty. Řeší uskladnění, správu a distribuci těchto objektů, které mohou být využity jinými formuláři, menu či knihovnami. Využívání tohoto modulu přináší přínosy v podobě úspory paměti při běhu aplikace.

TODO obrazek upravit - prepsat Oracle Module na Form Module

2.3.2 Triggery

Aplikace v Oracle pracuje s následujícími typy triggerů:

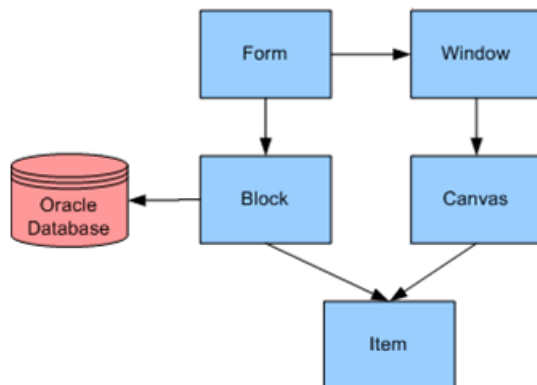
- Block-processing triggers - jsou spouštěny při události na položce patřící tomuto bloku.
- Interface event triggers - jsou spouštěny při události v uživatelském rozhraní formuláře.
- Master-detail triggers - jsou spouštěny při události související se vztahem "rodič - potomek" na daných blocích. Např. při změně položky rodiče příslušný trigger zobrazí správné položky v bloku potomka.
- Message-handling triggers - zpracovávají zobrazení chybových či informačních zpráv.
- Navigational triggers - jsou spouštěny při navigaci po položkách formuláře.
- Query-time triggers - jsou spouštěny na úrovni bloku před a po dotazu do databáze.
- Validation triggers - jsou spouštěny při validaci záznamu v položce.
- Transactional Triggers - vyvolají se při různých událostech související s interakcí s datovým úložištěm.

Pokud se jedná o datový blok, který je svázan s tabulkou v databázi, prostředí běhu automaticky zajišťuje DML pro tyto bloky. Pokud vývojář požaduje nestandardní akci při těchto úkonech, provede překrytí těchto triggerů s vlastní definovanou akcí.

2.3.3 Seznam hodnot

A (LOV) is a pop-up window that provides the user with a selection of values. The values can be static or populated by querying the database. LOVs are populated using columns returned by record groups. Check the Record Group property of the LOV for the record group which is used to provide values.

2.4 Uživatelské rozhraní

Plátno je objekt, na který je nakresleno celé GUI formuláře, tedy všechny viditelné objekty. Může mít prakticky jakoukoli velikost. Okno ohraničuje plochu plátna, která bude zobrazena. View řídí, jak bude plátno v určité době zobrazeno v okně.

TODO přepsat

2.5 Datový model

2.6 Důležité formuláře

2.6.1 Zápis příchodů a odchodů

The screenshot shows a software window titled "BD27 - Zápis příchodů a odchodů (11.01.2007)". The window has a menu bar with "PŘÍCHODY A ODCHODY" and "CCA". Below the menu bar is a table with the following columns: "Kód", "Heslo", "Druh", "Popis", "Poznámka", "Datum", and "Čas". The table has 10 rows. The first row is highlighted in blue. Below the table is a section labeled "Denní záznamy:" with a text input field. At the bottom of the window are four buttons: "Alt1=EDITACE ZÁZNAMU", "Alt2=ZAKÁZKY", "Alt9=POMŮCKY", and "Alt7=ZE SOUBORU".

Kód	Heslo	Druh	Popis	Poznámka	Datum	Čas
		00				

Denní záznamy:

Alt1=EDITACE ZÁZNAMU Alt2=ZAKÁZKY Alt9=POMŮCKY Alt7=ZE SOUBORU

+popsat z pohledu uživatele

2.6.2 Výkaz práce

VX42 - Výkaz práce (01.03.2012) CCA

VÝKAZ PRÁCE

Uživatel 06/2012

Zaměst. **1520** **MARTIN KADLEC BC** **Kód** **KDA** **Stav** : **V** **P** **S** **Z**
 Vedoucí **1429** **JANSA JIŘÍ** **Střed** **PRG** (počet zázn.) **0** **15** **0** **0**
 Celkem za období z docházky (vyhodn.) **056:40** z docházky **060:54** z výkazu **056:40**

Výkaz práce - hodiny

Datum	S	Zakázka	Prac.	Hodin	Požad.	Hláš.	Organizace	Popis činnosti
PÁ 01/06/2012	P	R-CCA-FIRMA-	1	1	KDAREZC	02:00		sm
SO 02/06/2012	P	K-VV-N-2012	4	1	KDAREZC	01:00		firemni smernice
NE 03/06/2012								
PO 04/06/2012								
ÚT 05/06/2012								
ST 06/06/2012								
ČT 07/06/2012								
PA 08/06/2012	S	Zakázka	Auto	Km	Organizace	Popis činnosti		
SO 09/06/2012	V							
NE 10/06/2012								
PO 11/06/2012								
ÚT 12/06/2012								
Celkem z doch.		Km	Hodin	Rozdíl				
		03:00	A	03:00	00:00	14:00(P)-15:00(P),16:59(P)-17:00(P),		

Alt1=PŘÍSTUPY Alt2=ZMĚNA OBDOBÍ Alt3=ODMĚNY OSV Alt4=SUMA Alt5=POTVRZENÍ
 Alt6=IMP:KNIHY J. Alt7=IMP:VÝKAZU ^P=TISK

+popsat z pohledu uzivatele

3 Analýza

3.1 Architektura

Při návrhu architektury jsem se rozhodoval mezi třemi variantami: přímé spojení Android aplikace ke vzdálené databázi pomocí JDBC, synchronizaci dat se vzdálenou databází pomocí Oracle Database Mobile Server a nakonec využití webové služby, která by sloužila jako rozhraní mezi klientskou aplikací a databázovým serverem.

3.1.1 Přímé připojení k databázi

Přestože přímé připojení k Oracle databázi pomocí JDBC je možné, tuto variantu jsem zamítl. Připojení pomocí JDBC je primárně určeno pro stabilní síťové připojení, které má malou odezvu a nízkou ztrátu paketů. Využití JDBC by přineslo problémy v podobě špatné odezvy aplikace, kvůli znovu navazování spojení a vytváření nových databázových relací, které musely být v důsledku ztráty konektivity ukončeny.

Vzhledem k tomu, že původní Forms aplikace funguje jako tlustý klient, provádí veškerou bussines logiku. Tato logika je zapotřebí ke správné funkci systému. Bylo by tedy nutné přenést tuto logiku na stranu klienta a potřeba komunikace se vzdálenou databází by byla větší než k pouhému přenesení dat.

3.1.2 Oracle Database Mobile Server

Oracle Database Mobile Server 11g je server zajišťující synchronizaci dat mezi Oracle databází a mobilními zařízeními. Klíčovou vlastností tohoto produktu je synchronizační jádro, které je schopné zajistit synchronizaci velké počtu mobilních zařízení se vzdálenou databázovým systémem. Přestože bylo toto synchronizační jádro navrženo pro stabilní připojení, je schopné zajistit spolehlivou funkci i při nestabilním připojení. V případě, že je spojení přerušeno synchronizace je pozastavena a po navázání spojení pokračuje v místě přerušení. Dále umožňuje šifrování dat, jak pro přenos tak i pro jejich persistenci.

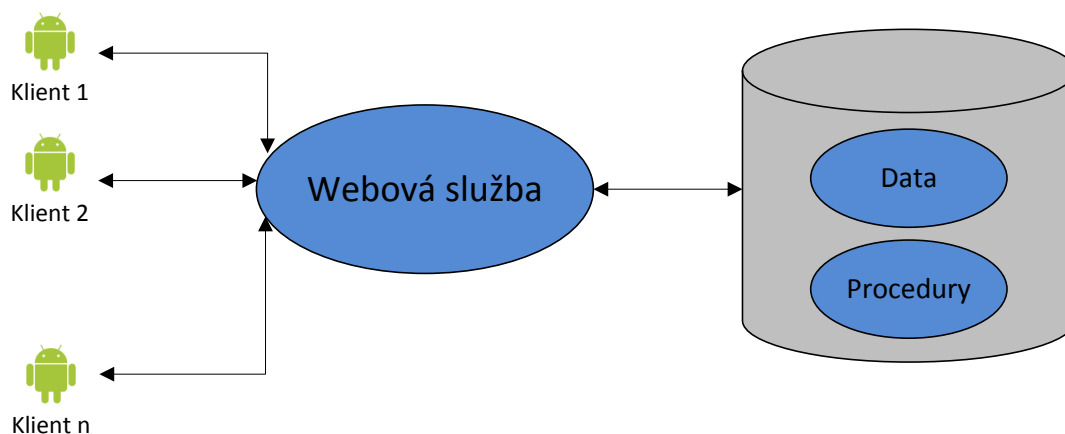
Tato varianta byla zamítnuta protože řeší pouze synchronizaci dat a neumožňuje zajistit provedení business logiky. Dalším důvodem je skutečnost, že její použití by vyžadovalo zakoupení licence pro tento server.

Server je možné spustit na serverech Oracle WebLogic Server a Oracle Glassfish. Mobilní klient, který běží na straně mobilního zařízení zajišťuje správu zařízení nutnou k synchronizaci. Tento klient je dostupný pro platformy Java, Android, Blackberry, Windows a Linux. (<http://www.oracle.com/technetwork/products/data-mobile-server/overview/index.html>)

3.1.3 Webová služba

Jako použitou architekturu jsem zvolil použití webové služby, která bude fungovat jako rozhraní mezi klientskou aplikací a databázovým serverem. Android klient v této architektuře funguje jako tenký klient spravující jen část funkčnosti z původního tlustého klienta. Business logika je umístěna na straně webové služby. Díky tomu že, webová služba bude umístěna v blízkosti firemní databáze, dojde k minimalizaci odezev při zajištění business logiky systému. Mezi klientem a webovou službou se přenášejí pouze data, která jsou opravdu nutná.

Z pohledu rozšiřitelnosti systému o další mobilní platformy se toto řešení jeví rovněž výhodně. Business logika by nebyla implementována ani na klientských aplikacích jiných platform. Při změně logiky bude potřeba úpravy v kódu pouze na straně webové služby. Cílová architektura na vyobrazena na obrázku 3.1

Obrázek 3.1: Zvolená architektura

3.2 Výběr typu webové služby

3.2.1 Representational State Transfer

3.2.2 Simple Object Access Protocol

3.3 Datová vrstva

3.3.1 Práce s datumem a časem

Při návrhu datového modelu jsem řešil problém pomocí jakého datového typu vyjadřovat údaj o čase či datu. V Oracle databázi je použit datový typ Date. SQLite databáze nabízí tři způsoby jako ukládat informaci o čase:

- **TEXT** podle ISO8601 normy ve formátu "YYYY-MM-DD HH:MM:SS.SSS".
- **REAL** podle Juliánského kalendáře, počet dní od poledne 24. Listopadu roku 4714 před křtstem (Greenwichského času).
- **INTEGER** jako Unix Time, počet sekund 1970-01-01 00:00:00 UTC.

Pro uložení v SQLite databázi jsem zvolil typ INTEGER. V aplikaci (Android klient, webová služba) jsem se rozhodl reprezentovat časový údaj pomocí primitivního typu long. Měl jsem k tomu řadu dobrých důvodů:

- odpadá starost s formátem datumu při serializaci a deserializaci JSON řetězce
- snadné porovnávání hodnot pomocí relačních operátorů
- sníží se počet konverzí v aplikaci (např. pro výpočet pozice pro vykreslení komponenty v UI)

Také jsem se ujistil, že rozsah typu long je pro potřeby aplikace dostatečný. Srovnání použitých datových typů je znázorněno v tabulce 3.1.

Datový typ	Minimální hodnota	Maximální hodnota	Přesnost
Oracle Date	January 1, 4712 BCE	December 31, 4712 CE	sekundy
SQLite INTEGER			sekundy
Java long	2.12.292269055 BC	17.8.292278994 AD	milisekundy

Tabulka 3.1: Datové typy reprezentující časový údaj

3.3.2 Kritika datové vrstvy

co se mi nelíbilo a co bych navrhl jinak a jak, návrh prichody/odchody - jeden radek, chybi primarni klic - ROWID jako unikatni identifikator, problemy ktere to prinasi, format casu - problemy s prevodem

3.4 Business logika

existuje nekajá možnost převodu formsů do javy - oracle adf - co to je, co to resi, proc to neresi muj problem

3.4.1 Triggery

jen ty, jejichž funkčnost bude muset být implementována.

- On-Delete, On-Insert, On-Update, Pre-Delete, Pre-Insert, Pre-Update
- When-Validate-Item

3.4.2 Databázové balíčky a uložené procedury

3.4.3 Forms knihovny

3.5 Uživatelské rozhraní

3.5.1 LOV

jaka alternativa v androidu

4 Zabezpečení

Server webové služby je dostupná v síti VPN. LDAP + Spring security

5 Webová služba

5.1 REST

Zdroj události

GET	events/{icp}?from={from}&to={to}
	Získá všechny události zaměstnance za dané období Parametry: <ul style="list-style-type: none">• icp - identifikátor zaměstnance• from - datum začátku období• to - datum konce období
DELETE	events/{rowid}
	Smaže danou událost Parametry: <ul style="list-style-type: none">• rowid - identifikátor události
POST	events
	Vytvoří událost, používá se bez parametrů protože identifikátor pro událost vytváří server
PUT	events/{rowid}
	Aktualizuje danou událost Parametry: <ul style="list-style-type: none">• rowid - identifikátor události

Zdroj zaměstnanci

GET	employees/{icp}
	Získá seznam všech zaměstnanců, kteří jsou aktuálně v zaměstnaneckém poměru, obsahuje informaci zda jsou tito zaměstnanci podřízeni, vzhledem k zaměstnanci identifikovému pomocí parametru Parametry: <ul style="list-style-type: none">• icp - identifikátor zaměstnance
GET	employees
	Získá poslední událost v docházce všech zaměstnanců, kteří jsou aktuálně v zaměstnaneckém poměru

Zdroj výkazy práce

GET	records/{kodpra}?from={from}&to={to}
	Získá všechny výkazy práce zaměstnance za dané období Parametry: <ul style="list-style-type: none">• kodpra - identifikátor zaměstnance (zkratka)• from - datum začátku období• to - datum konce období

TODO uri autentikace?, test spojení?

6 Android aplikace

6.1 Funkcionalita

Na základě analýzy současného systému a potřeb zaměstnanců byla vybrána k implementaci následující funkčnost:

Docházka

- Přehledné zobrazení událostí docházky daného zaměstnance
- Uživatel má možnost přidávat, ediovat a mazat svoje události
- Aplikace zajišťuje automatickou synchronizaci těchto údajů s firemní databází
- Zobrazení poměru typů docházkových událostí za dané období

Aktuální přítomnost na pracovišti

- Zobrazení seznamu zaměstnanců aktuálně přítomných na pracovišti
- Uživatel má možnost spravovat seznam svých "oblíbených" zaměstnanců a tento seznam zobrazovat přednostně

Výkazy práce

- Zobrazení poměru typů zakázek za dané období
- Zobrazení vývoje vývoje daného typu zakázky v daném období
- Možnost zobrazení těchto údajů i za jiné zaměstnance

6.1.1 Nastavení a konfigurovatelnost

Aplikace si musí pamatovat údaje nutné pro snadnou obsluhu tzn. uživatelské jméno a heslo, adresu umístění webové služby a tyto údaje jsou konfigurovatelné.

Dále aplikace umožní uživateli konfigurovat vzhled některých komponent, jako je barva typu události v docházce a typu záznamu ve výkazech.

6.1.2 Uživatelská přívětivost

Uživatelské rozhraní aplikace klade důraz na přehlednost, ergonomii a časově efektivní obsluhu.

6.2 Architektura

Android aplikace funguje jako tenký klient, který se připojuje k webové službě. Webová služba používá REST architekturu a přistupuje k samotné databázi.

- Webová služba - Java EE 6, aplikační server GlassFish
- Databáze - Oracle 10g, obsahuje navíc databázové procedury, které se používají v současných formulářích
- Android - obsahuje persistentní úložiště, obsahuje záznamy o docházce, úložiště se bude automaticky synchronizovat ve stavu online s databázovým serverem prostřednictvím webové služby

TODO prepsat srozumitelneji TODO schema komunikace -HHTTP, JDBC

6.3 Business logika

prijde to do webove sluzby - duvody

6.4 Android komponenty

1. komponenty pro sync a auth, provazani s android ucetm
2. CursorLoader
3. Async task
4. nestandartni UI
5. modifikace adapterview
6. custom UI - viewgroup

+ nejaka ukazka konkretniho pouziti

6.5 Ukládání dat

Sdílené preference

ukládá primitivní datové typy ve tvaru klíč-hodnota. Slouží k uložení nastavení specifických pro aplikaci. Toto nastavení může být uloženo jako soukromé, kdy mohou k datům přistupovat pouze aplikace sdílející stejnou *Linux user ID*.

V aplikaci používám toto úložiště pro nastavení síťového připojení (doména a port webové služby) a barevného nastavení pro typy docházkových událostí.

Načtení dat se typicky odehrává v `onCreate()` metodě aktivity:

```
%\begin{lstlisting}
SharedPreferences settings = getSharedPreferences(PREFS_NAME,
Context.MODE_PRIVATE);
int color = settings.getInt("color", defaultColor);
%\end{lstlisting}
```

Uložení dat se typicky odehrává v `onStop()` metodě aktivity:

```
SharedPreferences settings = getSharedPreferences(PREFS_NAME,
Context.MODE_PRIVATE);
```



```
SharedPreferences.Editor editor = settings.edit();
editor.putInt("color", userColor);
editor.commit();
```

Interní úložiště

Externí úložiště

SQLite databáze

Cloudové úložiště

6.6 SQLite

je treba resit delku dat napriklad stringu?, dynamic typing

V knihovnách pro Forms aplikace se nachází další kód, který bude nutné přepsat do webové služby.

6.7 REST

RestTemplates - springframework

1. REST operace - davkove vs jednotlivé
2. REST, tabulka URI,

6.8 Synchronizace

1. sync algoritmus - 2 algoritmy (jeden ideální, druhý reálný), srovnání
2. sync architektura - komponenty

6.9 Zabezpečení

-autentikace

6.10 Oprávnění

permission v manifestu, vypsát a vysvětlit

6.11 Zpětná kompatibilita

6.12 Budoucí rozšiřitelnost

6.13 Vytváření grafů

knihovny, cloudové řešení, vlastní komponenty

6.14 Chybové reporty

7 Testování

7.1 O čem psát...

1. popsat IMIS
2. připraveno webové služby na další mobilní platformy
3. činnost aplikace online/offline
4. flow diagramy pro různé činnosti
5. přístupová práva
6. úspora persistentní paměti na straně androida
7. chybové reporty a opravy na aplikaci v ostrem prostředí, obrázků + ukázka
8. jak zjistit změnu záznamu, v datech se ukládá pouze datum poslední změny, nikoli přesný čas
9. perioda automatického mazání dat
10. datový model schema

7.2 Zásady pro vypracování

1. Prozkoumejte systém IMIS pro evidenci docházky a pracovních výkazů. Vyberte činnosti, které by bylo vhodné implementovat i pro mobilní zařízení.
2. Navrhněte mobilní aplikaci pro platformu Android, které bude obsahovat vybrané funkce z předchozího bodu zadání. Zvažte aspekty zabezpečení komunikace aplikace se systémem.
3. Implementujte navržené řešení, berte přitom v úvahu možnou rozšiřitelnost o další funkce.
4. Ověřte funkcionální vytvořené aplikace.

